

Gatupriset på många narkotikasorter är idag historiskt lågt

Sedan 1988 har CAN samlat in uppgifter om gatuprisutvecklingen för ett antal narkotikasorter. Med gatupris avses priset vid köp av små mängder i konsumentled. Sedan 2010 följs även priser för handel med större partier, det vill säga grossistpriser.

Datainsamlingen görs två gånger per år via en webbenkät riktad till rapportörer i Sveriges 27 polisområden. År 2024 var svarsbortfallet högre än vanligt, men underlaget bedöms ändå hålla tillräckligt god kvalitet.

Ulf Gottormsson är ansvarig för undersökningen och motiverar varför man följer prisutvecklingen:

- Att följa prisbildens utveckling bidrar till förståelsen av hur narkotikatillgängligheten förändrats. Dagens priser är förhållandevis låga och indikerar en hög tillgänglighet. I princip all narkotika som används i Sverige importeras.

Emedan matpriser har gått upp så är det anmärkningsvärt att narkotikapriserna med hänsyn till inflationen snarare sjunkit. Detta trots flera negativa händelser under de senaste åren: pandemin med åtföljande rese- och transportrestriktioner, avlyssnad kommunikation mellan kriminella, allmänna kostnadsökningar till följd av en ökad inflationstakt, samt försvagningen av den svenska kronan. Utöver detta har narkotikabeslagen varit särskilt omfattande senare år, samtidigt som konfliktnivån mellan kriminella nätverk varit hög.

De aktuella narkotikapriserna

Det kan konstateras att amfetamin kostade 200 kronor per gram 2024, vilket är en femtedel av prisnivån i slutet av 1980-talet, när reala (inflationstjusterade) priser jämförs vilket betyder att i nominella priser handlar det om en halvering. Priset på heroin har fallit lika kraftigt medan kokainpriset halverats under perioden. Även cannabis (hasch och marijuana) uppvisar prisnedgångar, om än inte lika konsekvent nedåtgående, vilket sannolikt hänger samman med att den aktiva substansen blivit starkare. Vissa geografiska prisskillnader kan ses. Narkotika är generellt billigare i storstadslän.

En faktor som kan påverka priserna är narkotikans kvalitet, inte minst i form av halten aktiv substans. Halterna kan variera till följd av framställningsmetod och, när det handlar om pulverdroger (exempelvis kokain), om graden av utblandning med andra ämnen.

I grova drag är gatupriset tre gånger högre jämfört med grossistpriset, även om det varierar beroende på narkotikasort. Med hänsyn tagen till inflationen har grossistpriserna fallit med i genomsnitt en tredjedel sedan 2019. Utöver stor konkurrens på den svenska marknaden kan alltså även sjunkande grossistpriser ha bidragit till prisfallen under de senaste fem åren.